

**Bruxelles, 18 iunie 2026
(OR. en)**

10802/26

**COPEN 236
CT 82
DROIPEN 114
JAI 849**

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	17 iunie 2026
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2026) 277 final
Subiect:	RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU privind evaluarea Directivei (UE) 2018/1673 privind combaterea prin măsuri de drept penal a spălării banilor

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2026) 277 final.

Anexă: COM(2026) 277 final

Bruxelles, 17.6.2026
COM(2026) 277 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU
privind evaluarea Directivei (UE) 2018/1673 privind combaterea prin măsuri de drept
penal a spălării banilor

{SWD(2026) 148 final}

1. INTRODUCERE

Directiva (UE) 2018/1673 privind combaterea prin măsuri de drept penal a spălării banilor (denumită în continuare „directiva”) a fost adoptată de Parlamentul European și de Consiliu la 23 octombrie 2018 și a intrat în vigoare la 2 decembrie 2018. Directiva consolidează răspunsul autorităților de aplicare a legii și al autorităților judiciare în domeniul spălării banilor, promovează cooperarea transfrontalieră atât în cadrul UE, cât și la nivel internațional și completează cadrul legislativ mai larg privind prevenirea spălării banilor.

Directiva se aplică în 25 de state membre; Irlanda și Danemarca nu au obligații în temeiul acesteia. Termenul pentru transpunere a fost 3 decembrie 2020.

Directiva stabilește norme minime privind activitățile care trebuie considerate infracțiuni de spălare a banilor în toate statele membre (și anume transferul sau conversia bunurilor provenite din activități infracționale, ascunderea sau disimularea originii ilicite a acestora ori dobândirea, deținerea sau utilizarea bunurilor, cunoscând originea lor infracțională), precum și sancțiunile corespunzătoare pentru astfel de fapte. Directiva precizează activitățile infracționale care constituie infracțiuni premisă în domeniul spălării banilor, și anume infracțiunile din care provin banii spălați. Printre elementele de noutate introduse, directiva permite urmărirea penală a spălării banilor fără a impune o condamnare pentru infracțiunea premisă și fără a impune autorităților să dovedească toate elementele infracțiunii premisă („spălarea banilor ca infracțiune de sine stătătoare”). Aceasta permite, de asemenea, urmărirea penală și condamnarea pentru activitățile de spălare a banilor săvârșite de autorul activității infracționale care a generat bunurile respective („autospălarea banilor”). Directiva conține norme care stabilesc care stat membru este competent pentru urmărirea penală în cazurile transfrontaliere. În plus, aceasta stabilește norme minime privind pedepsele și sancțiunile suplimentare aplicabile atât persoanelor fizice, cât și persoanelor juridice, inclusiv „circumstanțele agravante”.

Prezentul raport răspunde cerinței prevăzute la articolul 14 alineatul (2) din directivă, potrivit căreia Comisia Europeană trebuie să prezinte Parlamentului European și Consiliului un raport în care să evalueze valoarea adăugată a directivei în ceea ce privește combaterea spălării banilor, precum și impactul acesteia asupra drepturilor și libertăților fundamentale.

Prezentul raport de evaluare se bazează pe raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind transpunerea – prevăzut la articolul 14 alineatul (1) – care evaluează măsura în care statele membre au adoptat măsurile necesare pentru a se conforma directivei. Raportul privind transpunerea a arătat că, deși transpunerea directivei a fost, în linii mari, conformă, persistă unele lacune și inconsecvențe, cum ar fi transpunerea incorectă de către unele state membre a dispozițiilor privind circumstanțele agravante. Raportul privind transpunerea este prezentat în anexă.

Constatările detaliate ale evaluării, precum și metodologia utilizată sunt prezentate în documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește raportul.

Prezenta directivă face parte dintr-un set mai amplu de instrumente de contracarare a obținerii de fonduri din săvârșirea de infracțiuni care, astfel cum s-a subliniat în Strategia de securitate internă a UE („ProtectEU”), reprezintă o componentă centrală a luptei împotriva criminalității organizate. Confiscarea profiturilor provenite din săvârșirea de infracțiuni rămâne esențială pentru destructurarea grupurilor infracționale organizate, iar punerea în aplicare eficace a legislației UE privind combaterea criminalității financiare și promovarea recuperării activelor reprezintă un pas esențial în acest sens.

2. CONTEXT

Ca obiectiv general, directiva vizează consolidarea răspunsului autorităților judiciare și de aplicare a legii în domeniul spălării banilor la nivelul statelor membre. Deși toate statele membre au incriminat spălarea banilor, au existat diferențe semnificative în ceea ce privește modul în care a fost definită infracțiunea, domeniul de aplicare al infracțiunilor premisă și sancțiunile aferente. Cadrul anterior era lipsit de coerență și de exhaustivitate, ceea ce îl făcea mai puțin eficace și permitea infractorilor și teroriștilor să exploateze sistemele naționale mai slabe. Pentru a răspunde acestor nevoi, directiva a introdus un **cadru comun al UE pentru incriminarea spălării banilor și pentru consolidarea răspunsului autorităților judiciare și de aplicare a legii**. Obiectivul său general este de a consolida regimul UE de combatere a spălării banilor prin intermediul dreptului penal.

Acest lucru se traduce în următoarele obiective specifice:

- asigurarea incriminării eficace a spălării banilor în întreaga UE;
- introducerea unor definiții clare și uniforme ale infracțiunilor premisă;
- stabilirea unor pedepse și sancțiuni coerente și proporționale;
- consolidarea cooperării și a schimbului de informații între statele membre.

Efectele preconizate ale directivei sunt:

- investigarea și urmărirea penală mai eficace a autorilor infracțiunilor de spălare a banilor, prin adoptarea unor infracțiuni, pedepse și sancțiuni armonizate;
- o protecție sporită a cetățenilor UE și a pieței interne împotriva amenințărilor reprezentate de criminalitatea organizată și de finanțarea terorismului, prin punerea la dispoziția autorităților a unor instrumente eficace pentru investigarea spălării banilor și aducerea autorilor acestei infracțiuni, inclusiv entități juridice, în fața justiției;
- o acțiune transfrontalieră mai eficace și mai coordonată împotriva spălării banilor, prin consolidarea cooperării și a schimbului de informații între statele membre;
- instrumente de investigare mai eficace aflate la dispoziția autorităților în cadrul investigațiilor privind spălarea banilor;
- măsuri de consolidare a confiscării prin îmbunătățirea urmăririi, înghețării și confiscării produselor provenite din săvârșirea de infracțiuni de spălare a banilor.

Prezentul raport de evaluare se referă la aplicarea legislativă și practică a directivei, analizată din perspectiva eficacității, a eficienței, a coerenței, a valorii adăugate a UE și a relevanței, în conformitate cu principiile unei mai bune legiferări, precum și la impactul acesteia asupra drepturilor și libertăților fundamentale, astfel cum se prevede la articolul 14 alineatul (2) din directivă. Raportul de evaluare conține, de asemenea, concluzii și recomandări concrete pentru acțiunile viitoare.

Evaluarea a fost efectuată cu sprijinul unui studiu extern¹, care a inclus cercetare documentară, interviuri, consultări specifice, sondaje etc. Au fost consultate diverse părți interesate, inclusiv agenții și organisme ale UE, autorități judiciare, autorități de aplicare a legii, birouri de recuperare a activelor, unități de informații financiare, experți juridici, organizații neguvernamentale, grupuri de reflecție și instituții academice. Evaluarea acoperă perioada 2018-2025.

3. PRINCIPALELE CONSTATĂRI

Prezenta secțiune prezintă rezultatele evaluării în ceea ce privește eficacitatea, eficiența, coerența, valoarea adăugată a UE și relevanța directivei. În plus, aceasta prezintă rezultatele evaluării în ceea ce privește impactul directivei asupra drepturilor și libertăților fundamentale, astfel cum se prevede în mod expres la articolul 14 alineatul (2) din directivă.

3.1. Eficacitate

În ceea ce privește **eficacitatea**, evaluarea constată că **directiva a contribuit în mod semnificativ la armonizarea infracțiunilor și a pedepselor în materie de spălare a banilor în statele membre**, oferind practicienilor noi instrumente prin care să combată spălarea banilor. Prin asigurarea incriminării tuturor metodelor relevante de spălare a banilor rezultați dintr-o gamă largă de infracțiuni generatoare de profit, directiva permite autorităților să investigheze și să urmărească penal mai eficace toate activitățile relevante desfășurate pentru spălarea banilor proveniți din activități ilicite. **Introducerea unor noutăți, precum spălarea banilor și autospălarea banilor ca infracțiuni de sine stătătoare**, a fost deosebit de relevantă în acest sens: astfel de fapte pot fi acum urmărite penal în toate statele membre.

În acest sens, autoritățile judiciare și de aplicare a legii au evidențiat beneficii clare, în special eliminarea necesității de a dovedi infracțiunea premisă atunci când se urmărește penal spălarea banilor, ceea ce a facilitat procedurile judiciare. Autoritățile judiciare au subliniat, totodată, extinderea posibilităților de urmărire penală prin introducerea infracțiunii de autospălare a banilor. Potrivit autorităților judiciare și de aplicare a legii, aceste modificări au condus, de asemenea, la un **efect de descurajare sporit** al legislației privind spălarea banilor.

Posibilitățile de urmărire penală a entităților juridice și de aplicare a unor pedepse mai severe în cazurile în care o entitate obligată² comite infracțiuni de spălare a banilor oferă autorităților

¹ Link către studiu (publicarea este în curs, de adăugat după ISC).

² A se vedea în special articolul 2 alineatul (1) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, *JO L 141, 5.6.2015, p. 73, cea mai recentă versiune consolidată disponibilă la adresa: [EUR-Lex - 02015L0849-20241230 - RO - EUR-Lex](#).*

posibilitatea de a combate mai eficace mecanismele complexe la care recurg infractorii pentru a-și ascunde câștigurile ilicite, **asigurând astfel o protecție sporită a pieței interne** împotriva amenințărilor reprezentate de criminalitatea organizată și de finanțarea terorismului, practicienii subliniind efectul de descurajare al urmării penale independente a entităților juridice, distinct de persoanele fizice, precum și al circumstanțelor agravante, în general.

Un alt aspect care a sporit eficacitatea în lupta împotriva spălării banilor este **extinderea instrumentelor de investigare** disponibile pentru investigarea infracțiunilor de spălare a banilor. Părțile interesate au raportat că obligația prevăzută în directivă de a pune la dispoziție, pentru investigațiile privind spălarea banilor, tehnicile de investigare utilizate în cazurile de criminalitate organizată, precum și majorarea pedepselor maxime au facilitat accesul la instrumente specializate, cum ar fi interceptarea comunicațiilor. Acest lucru permite urmărirea traseului financiar și oferă autorităților posibilitatea să colecteze dovezi suplimentare, consolidându-le capacitatea de a identifica și destructura rețelele infracționale și fondurile provenite din săvârșirea de infracțiuni, sporind astfel **protecția cetățenilor UE** împotriva amenințării reprezentate de criminalitatea organizată.

În plus, datorită unei mai bune alinieri a infracțiunilor de spălare a banilor la nivelul UE și unor norme mai clare pentru stabilirea statului competent să desfășoare acțiunile de investigare și urmărire penală a unui anumit caz, potrivit autorităților judiciare și unora dintre autoritățile de aplicare a legii, directiva a contribuit, în ansamblu, la o **acțiune transfrontalieră mai eficace și mai coordonată** de combatere a spălării banilor. În general, prin apropierea cadrelor juridice, directiva a permis autorităților din diferite state membre să „vorbească un limbaj comun”: cu cât infracțiunile și pedepsele sunt mai similare între jurisdicții, cu atât este mai ușor pentru acestea să coopereze la nivel transfrontalier și să recunoască hotărârile pronunțate într-un alt stat membru.

Cu toate acestea, **eficacitatea directivei este știrbită într-o anumită măsură** de o serie de **provocări**.

Una dintre provocări se referă la interpretarea și aplicarea inconsecventă a **spălării banilor ca infracțiune de sine stătătoare** în statele membre, ceea ce generează insecuritate juridică și probleme în cursul investigațiilor și al urmărilor penale. Măsura în care trebuie dovedită infracțiunea premisă diferă considerabil de la un stat membru la altul: în unele state, autoritățile trebuie doar să dovedească existența unei activități infracționale anterioare din care provin bunurile spălate, în timp ce în altele autoritățile sunt obligate să definească în mod clar infracțiunea premisă și, în unele cazuri, chiar să stabilească locul și momentul săvârșirii acesteia (a se vedea, de asemenea, paginile 3-4 din raportul privind transpunerea). Prin urmare, eficacitatea directivei în ceea ce privește facilitarea urmării penale a spălării banilor ca infracțiune de sine stătătoare variază la nivelul UE: aceasta este consecința formulării vagi a directivei, care permite o gamă largă de măsuri de transpunere.

Există, de asemenea, interpretări divergente între jurisdicțiile statelor membre cu privire la **bunurile care pot face obiectul spălării banilor**. Deși directiva prevede o definiție atotcuprinzătoare a bunurilor pentru a include toate tipurile de activități de spălare a banilor, legislațiile unor state membre nu consideră economiile de cheltuieli (cum ar fi impozitele

neplătite ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni fiscale) drept bunuri care pot face obiectul spălării banilor. Acestea consideră că numai bunurile care reprezintă o creștere pozitivă a activelor unei persoane, de exemplu sumele obținute dintr-o infracțiune de trafic de droguri sau dintr-o reducere a impozitului, pot face obiectul unei infracțiuni de spălare a banilor. Aceste state exclud din domeniul de aplicare al noțiunii de bunuri sumele economisite în mod ilegal prin neplata TVA. Aceste sume reprezintă un deficit semnificativ de încasare, având în vedere impactul fraudei în materie de TVA asupra bugetelor publice, care costă autoritățile fiscale câteva zeci de miliarde de euro în fiecare an, potrivit Europol³ și Parchetului European⁴.

În plus, trebuie remarcat faptul că dispoziția privind stabilirea **competenței în privința infracțiunilor de spălare a banilor** – în special în cazul în care autorul este resortisant al statului membru, în temeiul **articolului 10 alineatul (1) litera (b)** – a fost transpusă în mod divergent, în special în ceea ce privește cerința **dublei incriminări**⁵.

Un domeniu specific în care evaluarea nu a permis formularea unei concluzii cu privire la eficacitate este impactul preconizat asupra consolidării măsurilor de confiscare, în special din cauza duratei procedurilor penale, care nu au permis colectarea unui volum suficient de date. În plus, trebuie remarcat faptul că, la articolul 9, directiva face trimitere doar la aplicarea Directivei 2014/42/UE privind confiscarea, care a fost înlocuită în 2024 de noua directivă privind recuperarea și confiscarea activelor. Prin urmare, astfel de aspecte pot fi analizate numai în cadrul evaluării acestui din urmă instrument, pe care Comisia trebuie să o prezinte Parlamentului European și Consiliului până la 24 noiembrie 2031.

3.2. Eficiență

În ceea ce privește **eficiența**, evaluarea costurilor și a beneficiilor poate fi doar preliminară, având în vedere durata procedurilor penale în cazurile de spălare a banilor. Prin urmare, impactul deplin al directivei din punct de vedere cantitativ (numărul de urmăriri penale și condamnări, volumul activelor înghețate și confiscate în aceste cazuri de spălare a banilor) va deveni vizibil abia în anii următori.

Deși opiniile părților interesate au fost împărțite (unele au exprimat o poziție neutră, iar altele au fost divizate în ceea ce privește măsura în care beneficiile directivei depășesc costurile asociate), din cauza lipsei datelor raportate nu a fost posibilă realizarea unei evaluări complete a costurilor, atât în termeni monetari, cât și în ceea ce privește sarcina administrativă, în raport cu rezultate precum numărul de urmăriri penale și condamnări și volumul aferent de active înghețate și confiscate în aceste cazuri de spălare a banilor. În orice caz, majoritatea statelor membre care au participat la activitățile de consultare au raportat costuri de punere în aplicare și sarcini administrative inexistente sau minime. Acest lucru reflectă natura directivei, care necesită, în esență, modificări ale codului penal sau ale codului de procedură penală ale statelor

³ <https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf>

⁴ În raportul său anual pe 2024, EPPO a evidențiat faptul că fraudă în domeniul TVA a reprezentat peste 53 % din prejudiciul total estimat aflat în curs de investigare, cu un prejudiciu estimat la 13,15 miliarde EUR https://www.eppo.europa.eu/assets/annual-report-2024/pdfs/EPPO_Annual_Report_2024_en.pdf

⁵ Acesta este principiul potrivit căruia competența poate fi stabilită numai dacă fapta în cauză este incriminată atât în statul care efectuează urmărirea penală, cât și în statul în care a fost săvârșită.

membre, iar astfel de modificări ale legislației naționale implică doar costuri suplimentare limitate. Printre costurile suplimentare pe care le implică directiva se numără formarea autorităților judiciare și a autorităților de aplicare a legii, în special în vederea investigării și a urmăririi penale a noilor forme de spălare a banilor introduse de directivă. În termeni generali, părțile interesate indică faptul că directiva a furnizat noi instrumente autorităților pentru a investiga și a urmări penal mai eficace infracțiunile de spălare a banilor, în timp ce costurile de punere în aplicare sunt raportate ca fiind limitate, ceea ce sugerează un efect în general pozitiv în materie de eficiență.

3.3.Coerență internă și externă

În ceea ce privește **coerența internă**, evaluarea arată că diferitele componente ale directivei funcționează bine împreună pentru atingerea obiectivelor acesteia și că nu există contradicții între diversele dispoziții ale directivei.

Coerența externă acoperă atât nivelul internațional, cât și nivelul UE.

La nivel **internațional**, evaluarea constată că directiva **nu este pe deplin aliniată la Convenția de la Varșovia a Consiliului European**⁶, care conține norme privind incriminarea spălării banilor și reglementează în mare măsură aspectele vizate de directivă. UE a semnat convenția în 2009, dar nu a ratificat-o încă. Mai precis, față de Convenția de la Varșovia, articolul 2 alineatul (1) din directivă restrânge domeniul de aplicare al infracțiunilor premisă, aceasta fiind o opțiune permisă în temeiul convenției. Comisia intenționează să adopte o propunere de decizie a Consiliului pentru a permite UE să ratifice Convenția de la Varșovia și ar putea aborda această chestiune în acest context.

La **nivelul UE**, directiva este **coerentă cu alte instrumente legislative din domeniu**. Astfel cum se recunoaște în Strategia de securitate internă a UE („ProtectEU”)⁷, UE și-a consolidat eforturile prin noile norme de combatere a spălării banilor, inclusiv prin instituirea Autorității UE pentru Combaterea Spălării Banilor, precum și prin noua Directivă privind recuperarea și confiscarea activelor, care este esențială pentru eliminarea motivațiilor financiare din spatele criminalității organizate, indisponibilizarea rapidă a activelor ilicite și confiscarea câștigurilor provenite din săvârșirea de infracțiuni. Astfel de evoluții sunt în concordanță cu consolidarea măsurilor de drept penal pentru combaterea spălării banilor prevăzute de directivă.

Cu toate acestea, directiva prezintă unele lacune în comparație cu cele mai recente directive în materie de drept penal, de exemplu în ceea ce privește infracțiunile împotriva mediului sau încălcarea măsurilor restrictive, în ceea ce privește aplicarea de pedepse suplimentare împotriva persoanelor fizice și de sancțiuni împotriva persoanelor juridice.

În ceea ce privește **aplicarea de pedepse suplimentare împotriva persoanelor fizice**, directiva impune statelor membre să introducă, pe lângă pedepsele cu închisoarea, sancțiuni sau măsuri suplimentare împotriva autorilor spălării banilor, fără a specifica tipul acestor măsuri, ceea ce conduce la variabilitatea măsurilor de transpunere de la nivel național. În

⁶ Convenția Consiliului European privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului (STCE nr. 198).

⁷ [EUR-Lex - 52025DC0148 - RO - EUR-Lex](#).

schimb, instrumentele de drept penal mai recente ale UE enumeră în mod explicit măsurile posibile pe care statele membre le pot aplica împotriva persoanelor fizice, cum ar fi amenzile, excluderea de la finanțare și de la proceduri de achiziții publice, retragerea autorizațiilor sau interdicțiile temporare de a candida pentru funcții publice.

O problemă similară apare în ceea ce privește **sancțiunile aplicabile persoanelor juridice**. Directiva impune statelor membre să prevadă amenzi penale sau de altă natură și include o listă de posibile sancțiuni suplimentare, care sunt doar opționale și nu sunt definite suficient de detaliat. Deși oferă statelor membre flexibilitatea necesară, acest lucru contrastează cu dispozițiile prevăzute în cele mai recente acte legislative în materie penală, care stabilesc un nivel minim al amenzilor maxime pentru toate infracțiunile, care ar urma să fie calculat fie pe baza unui procent din cifra de afaceri la nivel mondial a persoanei juridice, fie pe baza unei sume fixe⁸.

3.4. Valoarea adăugată a UE

În ceea ce privește **valoarea adăugată a UE**, punerea în aplicare a directivei generează **beneficii semnificative** care decurg din acțiunea legislativă la nivelul UE și care, cel mai probabil, nu ar fi fost realizate de statele membre în mod individual. Directiva a creat **condiții de concurență echitabile mai omogene pentru combaterea spălării banilor la nivelul UE**, aspect considerat pozitiv de părțile interesate din domeniul judiciar și al aplicării legii, întrucât contribuie la o mai mare coerență juridică și facilitează cooperarea transfrontalieră. Cu toate acestea, discrepanțele menționate mai sus în ceea ce privește definirea și urmărirea penală a infracțiunilor de spălare a banilor, în special în ceea ce privește spălarea banilor ca infracțiune de sine stătătoare, precum și aplicarea divergentă a dispozițiilor opționale („clauze facultative”) privind sancțiunile aplicabile persoanelor fizice și juridice indică faptul că există în continuare un potențial de armonizare suplimentară la nivelul UE.

3.5. Relevanța

Obiectivele și măsurile directivei continuă să fie relevante, având în vedere provocările legate de spălarea banilor și criminalitatea organizată: potrivit Evaluării amenințării pe care o reprezintă formele grave de criminalitate și criminalitatea organizată, efectuată de Europol în 2025, spălarea banilor continuă să joace un rol esențial în a le permite infractorilor să profite de pe urma activităților ilegale și reprezintă coloana vertebrală a criminalității organizate⁹. În plus, modurile de operare în domeniul spălării banilor implică adesea tranzacții multiple în diferite jurisdicții din afara UE, care exploatează disparitățile în materie de reglementare și creează un parcurs financiar complex, care pune în dificultate investigațiile financiare: un răspuns penal armonizat în toate statele membre este, prin urmare, mai important ca oricând. În același timp, potrivit Europol, spălarea banilor este facilitată din ce în ce mai mult de

⁸ De exemplu, Directiva (UE) 2024/1203 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 aprilie 2024 privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal obligă statele membre să prevadă amenzi pentru persoanele juridice în cazul unor infracțiuni specifice. În plus, aceasta precizează că nivelul maxim al acestor amenzi este de cel puțin 5 % sau o sumă forfetară de 40 000 000 EUR pentru anumite infracțiuni legate de poluarea mediului și de 3 % sau 24 000 000 EUR pentru alte infracțiuni, cum ar fi traficul cu specii sălbatice de faună și floră.

⁹ europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf

platformele digitale și consolidată de tehnologiile emergente¹⁰ – caracterul neutru din punct de vedere tehnologic al directivei permite adaptarea răspunsului în materie de drept penal la astfel de evoluții, asigurând faptul că directiva își menține relevanța indiferent de evoluțiile tehnologice.

3.6. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale

În cele din urmă, autoritățile statelor membre, organismele UE și organismele internaționale consideră, în general, că directiva este conformă cu standardele privind drepturile fundamentale, inclusiv cu Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, sau au raportat că nu există date disponibile. Alte părți interesate – în special ONG-uri, grupuri de reflecție și mediul academic – și-au exprimat îngrijorarea cu privire la un posibil impact asupra protecției prezumției de nevinovăție în aplicarea spălării banilor ca infracțiune de sine stătătoare, precum și asupra principiului *ne bis in idem* în cazurile de autospălare a banilor¹¹, precum și în ceea ce privește claritatea definiției infracțiunilor și a pedepselor și/sau proporționalitatea acestora din urmă, în special atunci când infracțiunea premisă este o infracțiune minoră.

În ansamblu, feedbackul furnizat de majoritatea părților interesate permite să se ajungă la concluzia că infracțiunile de spălare a banilor sunt formulate într-un mod clar, precis și previzibil, iar sancțiunile sunt adecvate și proporționale cu gravitatea acestora. Protecția drepturilor fundamentale este asigurată prin normele prevăzute în cele șase directive ale UE privind drepturile procedurale, în Cartă și în Convenția europeană a drepturilor omului, precum și prin principiile generale de drept penal. În plus, aplicarea normelor naționale de transpunere a directivei este supusă controlului instanțelor naționale, care trebuie să asigure respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale.

4. CONCLUZII ȘI ÎNVĂȚĂMINTE DESPRINSE

Se consideră că directiva își îndeplinește în mare măsură obiectivele, întrucât a consolidat capacitatea autorităților competente de a investiga și de a urmări penal spălarea banilor prin armonizarea sporită a infracțiunilor și a pedepselor și a facilitat investigațiile transfrontaliere, fără a genera costuri suplimentare semnificative și fără a avea un impact negativ asupra drepturilor fundamentale. Cu toate acestea, persistă unele provocări, în special în ceea ce privește sporirea eficacității și a coerenței anumitor dispoziții ale sale cu alte instrumente ale UE.

Totodată, având în vedere durata procedurilor penale, impactul deplin al directivei va deveni vizibil abia în anii următori. Prin urmare, este importantă continuarea monitorizării de către Comisie a impactului directivei, inclusiv asupra drepturilor și libertăților fundamentale.

Evaluarea a identificat mai multe învățăminte care au fost desprinse și pe care statele membre ar putea dori să le aibă în vedere în contextul transpunerii și punerii în aplicare a directivei.

¹⁰ *Ibidem*.

¹¹ Astfel cum se întâmplă în cazul autospălării banilor, distincția dintre infracțiunea premisă și infracțiunea de spălare a banilor nu este adesea clară, ceea ce generează riscul unei sancțiuni duble pentru aceeași faptă în cazul unei condamnări atât pentru infracțiunea premisă, cât și pentru infracțiunea de spălare a banilor.

- **O mai mare claritate în ceea ce privește spălarea banilor ca infracțiune de sine stătătoare**

Pentru a se asigura faptul că autoritățile nu sunt obligate în esență să dovedească toate elementele infracțiunii premisă, ar trebui clarificate **cerințele necesare pentru stabilirea unei infracțiuni premisă sau a originii ilicite a bunurilor spălate**, favorizându-se astfel o aplicare uniformă a infracțiunii de spălare a banilor de sine stătătoare și facilitându-se investigarea și urmărirea penală a spălării banilor în toate statele membre ale UE.

- **Evaluarea nivelurilor minime ale pedepselor maxime pentru persoanele fizice și ale sancțiunilor maxime pentru entitățile juridice, precum și stabilirea unor pedepse și măsuri suplimentare**

S-ar asigura o mai mare coerență prin alinierea dispozițiilor privind pedepsele și sancțiunile aplicabile persoanelor fizice și juridice la legislația penală a UE recent adoptată, cum ar fi Directiva (UE) 2024/1203 privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal și Directiva (UE) 2024/1226 referitoare la încălcarea măsurilor restrictive ale Uniunii. Aceasta ar trebui să includă stabilirea tipului de pedepse sau măsuri suplimentare pe care statele membre le pot impune autorilor spălării banilor, pe lângă pedeapsa cu închisoarea, precum și introducerea unor sancțiuni specifice pentru entitățile juridice, în special un nivel minim al amenzilor maxime, care să fie calculat pe baza cifrei de afaceri totale la nivel mondial a persoanei juridice ori pe baza unor sume fixe. Acest lucru ar asigura condiții echitabile între statele membre și ar consolida efectul disuasiv al sancțiunilor pentru infracțiunile de spălare a banilor.

- **Clarificarea definiției bunurilor**

Definiția „bunurilor” ar trebui îmbunătățită pentru a include mai explicit toate formele posibile de câștiguri ilicite, inclusiv produsele directe, economiile de costuri rezultate din infracțiuni fiscale și produsele indirecte provenite din activități infracționale.

- **Alinierea la instrumentele internaționale**

Asigurarea alinierii directivei la Convenția de la Varșovia ar spori coerența dintre cele două instrumente.

- **Monitorizarea impactului directivei**

Pentru a monitoriza impactul directivei, Comisia va continua să colaboreze cu părțile interesate relevante prin intermediul unor foruri precum Grupul de experți al Comisiei privind politica UE în materie penală, Rețeaua operațională de anchetatori financiari pentru combaterea spălării banilor (AMON), Platforma multidisciplinară europeană împotriva amenințărilor infracționale (EMPACT), noua Rețea de cooperare pentru recuperarea și confiscarea activelor, Rețeaua Camden Inter-agenții de Recuperare a Bunurilor (CARIN), Grupul de reflecție judiciar al Eurojust privind spălarea banilor și recuperarea activelor și Rețeaua judiciară europeană în materie de criminalitate organizată.

Comisia va continua dialogul cu statele membre și cu toate părțile interesate pentru a se asigura că răspunsul prin măsuri de drept penal la infracțiunea de spălare a banilor este eficace, aliniat la politicile UE în acest domeniu și actualizat, având în vedere evoluția tendințelor și a modurilor de operare ale grupurilor infracționale în sfera financiară.

Aceste recomandări reprezintă o contribuție importantă la eforturile depuse la nivelul UE pentru a promova „abordarea bazată pe urmărirea banilor” (*„follow the money”*) ca element-cheie în lupta împotriva criminalității organizate, domeniu evidențiat în strategia ProtectEU ca fiind esențial pentru asigurarea unui răspuns judiciar ferm la cele mai periculoase rețele infracționale.